

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060092
NAZWA
OBSZARU Niedzieliski Las

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060092	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Niedzieliski Las

1.4. Data opracowania 2009-01	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 2 września 2022 r. w spr. soo Niedzieliski Las (PLH060092)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
23.1301	50.6915

2.2. Powierzchnia [ha]:

267.24

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2   Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk: [Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9170			143.86		M	C	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze							Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	4068	Adenophora liliifolia			p	1	20	shoots	R	G	C	B	C	B

M	1352	Canis lupus			p	2	4	i		M	C	C	C	C
P	1902	Cypripedium calceolus			p	500	2000	i		M	B	B	C	B
M	1361	Lynx lynx			p	1	2	i		G	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze			Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie			
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
P		Veratrum nigrum			115	125	i				X			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	86.22
N16	12.81

N12	0.97
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 PLH060092 Niedzieliski Las leży w obrębie gminy Zamość (powiat zamojski, woj. lubelskie).

Obszar Natura 2000 składa się z dwóch enklaw położonych na stoku wzniesienia kredowego. Większy fragment (północno-wschodni), stanowiący część Lasu Serwitut, to obszar leśny izolowany od głównego kompleksu lasów Roztocza Środkowego pasem pól o szerokości ok. 300 m. Także od strony północnej, wschodniej i południowej otoczony jest gruntami rolnymi i zabudową. Drugi fragment obszaru to dwa oddziały leśne leżące w głównym kompleksie lasów obejmujących Roztoczański Park Narodowy. Od strony wschodniej sąsiaduje z gruntami ornymi. Na terenie obszaru brak stałych cieków i zabudowy.

Położenie obszaru w odniesieniu do regionalizacji fizyczno-geograficznej wg Kondrackiego (2002) przedstawia się następująco:

34 Wyżyny Polskie 343 Wyżyna Lubelsko-Lwowska 343.1 Wyżyna Lubelska 343.19 Padół Zamojski

Na tle geobotanicznej regionalizacji Polski wg J.M. Matuszkiewicza (2008) obszar leży:

C. Dział Wyżyn Południowopolskich C.9 Kraina Roztoczańska C.9.3 Okręg Izbicko-Tomaszowski C.9.3.b Podokręg Łabuńsko – Zawadzki.

Rzeźbę terenu Wyżyny Lubelskiej charakteryzuje związek ze starszymi utworami podłoża. Płytkowa budowa geologiczna tworzyła warunki sprzyjające powstawaniu znacznych zrównanych powierzchni. Obecnie obszary zrównań zostały zachowane w postaci pól o zróżnicowanej wielkości na różnych wysokościach. Tereny charakteryzujące się skałami o słabej odporności na procesy wietrzenia i erozji takimi jak np. margle i kreda piaszczysta tworzą obniżenia, które są otoczone wzniesieniami posiadającymi skały o większej odporności. Obszar Niedzieliski Las zajmuje stoki wzniesienia kredowego, minimalna i maksymalna wysokość n.p.m. wynosi 242 i 280 m. Gleby obszaru Natura 2000 Niedzieliski Las to średniogłębokie rędziny wytworzone z utworów kredowych.

Obszar leży w obrębie klimatycznego regionu Zamojsko-Przemyskiego. Na uwagę zasługuje częste występowanie, w porównaniu z innymi regionami kraju, dni ciepłych i słonecznych bądź z małym zachmurzeniem i opadem.

Południowo-zachodnia enklawa położona jest w obrębie korytarza ekologicznego Lasy Roztoczańskie GKPdC-2.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotami ochrony obszaru są: siedlisko przyrodnicze 9170, obuwik pospolity, dzwoniecznik wonny, ryś i wilk.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Siedlisko zajmuje powierzchnię 143,86 ha.

Przedmiot ochrony jest w znacznym stopniu przekształcony, wskutek domieszki sosny, niemniej w wielu miejscach z bogatym i charakterystycznym runem, typowym dla grądów subkontynentalnych odmiany wołyńskiej. W skład runa wchodzi dwa kluczowe gatunki roślin dla ostoi tj. dzwoniecznik wonny i obuwik pospolity. Ponadto występują: buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera alba*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, listera jajowata *Neottia ovata* oraz ciemiężycy czarna *Veratrum nigrum*, której populacja jest tu jedną z największych w Polsce i jedną z czterech znanych. Wiek drzewostanu na gruntach administrowanych przez Lasy Państwowe wynosi około 70-80 lat. Ze względu na to, że jest to las gospodarczy, zasoby martwego drewna są bardzo małe. Natomiast w lasach prywatnych drzewostan jest znacznie przetrzebiony. Rozwój warstwy krzewów jest zależny od zawartości drzewostanu. Pokrycie tej warstwy waha się od 10 do 50% w lasach gospodarczych LP i do 90% na gruntach prywatnych.

Ocena ogólna C, w tym:

Reprezentatywność C - siedlisko zachowane w formie uproszczonej;

Powierzchnia względna C - powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni, na której występuje ten przedmiot ochrony w Polsce;

Ocena stanu zachowania B:

Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana, jednak z dużym udziałem szpilkowych w drzewostanie i uproszczonym składem gatunkowym,

Stopień zachowania funkcji: II – dobry.

1902 obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

W obszarze Natura 2000 Niedzieliski Las obuwik rośnie w obydwu częściach obszaru. Populacja szacowana jest na 500-2000 pędów.

Ocena ogólna B, w tym:

Ocena populacji B - populacja: 500-2000 pędów (w zależności od roku), co stanowi 1,0-4% populacji krajowej;

Ocena stanu zachowania B:

Stopień zachowania siedliska: II: elementy zachowane w dobrym stanie (lokalnie duże ocienienie skutkujące zmniejszonym kwitnieniem),

Możliwość odtworzenia: renaturyzacja możliwa przy średnim nakładzie sił i środków (zmniejszenie ocienienia);

Ocena izolacji C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania obejmującego pas Wyżyn Południowopolskich.

4068 dzwonecznik wonny *Adenophora lilifolia*

Dzwonecznik rośnie w niewielkim płacie grądu nawiązującego do dąbrowy świetlistej, bardzo bogatego florystycznie. W latach 2014 i 2017, celem wzmocnienia populacji gatunku w obszarze, wprowadzono osobniki wychodowane z nasion pobranych z obszaru Natura 2000 Dąbrowy koło Zaklikowa PLH180019.

Ocena ogólna B, w tym:

Ocena populacji C: 1-20 pędów (w zależności od roku), co stanowi 0,1-2% populacji krajowej;

Ocena stanu zachowania B:

stopień zachowania siedliska: II: elementy zachowane w dobrym stanie (lokalnie duże ocienienie skutkujące zmniejszonym kwitnieniem),

możliwość odtworzenia: renaturyzacja możliwa przy średnim nakładzie sił i środków (zmniejszenie ocienienia);

Ocena izolacji C: populacja nieizolowana w obrębie zasięgu występowania w Polsce.

1361 ryś *Lynx lynx*

Gatunek obserwowany jest na terenie całego obszaru. Niemniej z uwagi na niewielką powierzchnię obszaru, stanowi on przede wszystkim miejsce polowań. Dotychczas nie udało potwierdzić się rozrodu rysia w granicach obszaru.

Ocena ogólna C, w tym:

Ocena populacji C: obszar w zasięgu penetracji minimum 2 osobników, które w obszarze polują, co stanowi poniżej 2 % populacji regionu kontynentalnego w Polsce;

Ocena stanu zachowania C:

stopień zachowania siedliska: III – elementy w średnim stanie (część obszaru stanowi izolowany fragment lasu, obszar wykorzystywany jako peryferyjna część terytorium łowieckiego).

Ocena izolacji C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, obejmującego lasy Rostocza, Puszcze Solską, Lasy Janowskie i Lipskie.

1352 wilk *Canis lupus*

Gatunek obserwowany na terenie obszaru. Obszar stanowi żerowisko 1 watahy.

Ocena ogólna C, w tym:

Ocena populacji C: obszar w zasięgu stałego bytowania 1 grupy rodzinnej, co stanowi poniżej 2 % populacji regionu kontynentalnego w Polsce;

Ocena stanu zachowania C:

stopień zachowania siedliska: III – elementy w średnim stanie (część obszaru stanowi izolowany fragment lasu, obszar wykorzystywany jako peryferyjna część terytorium łowieckiego);

Ocena izolacji C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, obejmującego lasy Rostocza, Puszcze Solską, Lasy Janowskie i Lipskie.

Ponadto na terenie obszaru występuje populacja ciemnicy czarnej, która nie jest przedmiotem ochrony obszaru.

Ciemnizyca czarna *Veratrum nigrum*

Ciemnizyca czarna rośnie w niewielkim płacie grądu nawiązującego do dąbrowy świetlistej, bardzo bogatego florystycznie. Populacja obejmuje od 115 do 125 osobników (dość liczne pędy generatywne). Siedlisko w dobrym stanie, brak gatunków ekspansywnych, o niewielkim zwarciu drzew i krzewów.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	E03.01		i
M	G01		i
L	F03.02		b
L	E02.01		i
M	K02		i
M	B		i
M	K04.04		i
M	K04.05		i
M	F03.01		b
H	X		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
H	X		b
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność	0	
Prywatna	0	
Nieznana	100	
Suma	100	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Raport z wykonania inwentaryzacji siedlisk nieleśnych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Zwierzyniec w roku 2007; Stachyra P., Michalczuk W., Marczakowski P. OTOP-ZamToP, Zamość (Msc.) 2007. 2. Wyniki inwentaryzacji wykonane w ramach prac WZS w roku 2008 (GDOŚ). 3. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Niedzieliski Las PLH060092 w województwie lubelskim na lata 2013-2023; EKKOM Sp. z o.o., Warszawa 2011. 4. Raport dla siedliska na obszarze Natura 2000 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum), PLH060092 Niedzieliski Las, Krzysztof Stawowczyk, GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska, 2014. 5. Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 4068 Dzwonecznik wonny, PLH060092 Niedzieliski Las, Bogusław Radliński, GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska, 2014. 6. Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 Ciemiężycza czarna – PLH060092 Niedzieliski Las, Tadeusz Szmalec, GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska, 2016. 7. Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 4068 Dzwonecznik wonny, PLH060092 Niedzieliski Las, Marcin Kołodziej, GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska, 2017. 8. Raport z wykonania ekspertyzy przyrodniczej: Niedzieliski Las – wilk, ryś, dzwonecznik wonny, Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne, Lublin 2020. 9. Raport z wykonania ekspertyzy przyrodniczej: Niedzieliski Las – wilk, ryś, dzwonecznik wonny; Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne, Lublin 2021. 10. Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 Ciemiężycza czarna – Wymysłówka, Tadeusz Szmalec, GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska, 2021.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Niedzieliski Las PLH060092 Link: https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/legalact/2014/2328/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060092

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--